Archive of SID.ir

Journal of Budget and Finance Strategic Research

4

Vol. 4
Winter 2024

The Impact of Risk Tolerance, Capital Adequacy, Corporate Governance on the Performance of Tse's Banks

Alireza Hashemi [1] | Seyyed Kazem Chavoshi [2]

Abstract

This study examines the association between political hypothesis (political costs) and corporate financing decisions in a sample of 123 listed firms in Tehran Stock Exchange for the period 2011–2019. Political costs are measured by observable variables such as the risk, capital intensity, size, concentrate rate and employee intensity. Financing decisions are measured by total current liabilities to total assets, total non-current liabilities to total assets and total equity to total. In addition, tangibility, growth opportunities and profitability are entered to the model as control variables. Based on the structural equation modeling approach, our results demonstrate that firms with a high level of political costs increase the equity more than firms with a low level of political costs.

Keywords: Political Hypothesis, Political Costs, Political Connection, Financing Policies.

Research Paper

Received:
27 November 2023
Revised:
12 December 2023
Accepted:
20 December 2023
Published:
20 December 2023
P.P: 93-116

ISSN: 2717-1809
E-ISSN: 2717-199x

DOR: 20.1001.1.27171809.1402.4.4.4.0

1. Corresponding Author, Master's student in industrial engineering, majoring in financial systems, faculty of industrial engineering, non-governmental non-profit Khatam University, Tehran, Iran. alireza2941377@gmail.com
2. Assistant Professor, Department of Insurance and Customs Bank, Faculty of Management, Kharazmi University, Tehran, Iran.

This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution Non-Commercial (CC-BY-NC) license.

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

نشریه پژوهش های راهبردی بودجه و مالیه

٤

سال چهارم
زمستان ۱٤۰۲

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت:
۱٤۰۲/۰۹/۰۶
تاریخ بازنگری:
۱٤۰۲/۰۹/۲۱
تاریخ پذیرش:
۱٤۰۲/۰۹/۲۵
تاریخ انتشار:
۱٤۰۲/۰۹/۲۹
صص: ۱۱۶-۹۳

شاپا چاپی: ۱۸۰۹-۲۷۱۷
الکترونیکی: ۱۹۹-۲۷۱۷ x

تأثیر ریسک‌پذیری، کفایت سرمایه، حاکمیت شرکتی بر عملکرد بانک‌های بورس تهران

علیرضا هاشمی [۱] | سید کاظم چاوشی [۲]

چکیده

اگرچه بانک‌ها و موسسه‌های مالی همواره در طول فعالیت خود به دلایل مختلف با مشکلات و چالش‌هایی مواجه می‌شوند، اما عمده دلایل مشکلات بانکداری، فقدان استانداردها، مقررات و الزام‌های واحد در صنعت بانکداری جهان، عدم توجه به مدیریت ریسک و عدم انطباق با تحول‌های اقتصادی و محیطی بوده است عملکرد بانک و کنترل ریسک در بانک‌ها یکی از موضوعات بااهمیت در حوزه بانکداری می‌باشد. با توجه به اهمیت عملکرد بانک و کنترل ریسک و ضرورت درست و صحیح بودن آن پژوهش حاضر به بررسی تأثیر ریسک‌پذیری و همچنین اثرات کفایت سرمایه و حاکمیت شرکتی بر روی بانک‌های ایران در بازه سالهای ۱۳۹۰ الی ۱۴۰۰ می‌پردازد. نتایج حاصل از این تحقیق که با یک مدل رگرسیون خطی چند گانه نشان داده‌شده است نشان می‌دهد ریسک‌های اعتباری، عملیاتی، نقدینگی و بازار تأثیر معناداری روی عملکرد بانک دارند و همچنین هر چه کفایت سرمایه بالاتر باشد عملکرد بانک بهتر است و علاوه بر این توجه به حاکمیت شرکتی تأثیر معناداری روی عملکرد بانک دارد.

کلیدواژه‌ها: ریسک اعتباری، ریسک نقدینگی، کفایت سرمایه، حاکمیت شرکتی، ریسک بازار، ریسک عملیات

DOR: 20.1001.1.27171809.1402.4.4.4.0

۱. نویسنده مسئول: دانش آموخته کارشناسی ارشد مهندسی صنایع گرایش سیستم های مالی، دانشکده مهندسی صنایع، دانشگاه غیر دولتی- غیر انتفاعی خاتم، تهران، ایران.
Alireza2941377@gmail.com
۲. استادیار، گروه آموزشی بانک بیمه و گمرک دانشکده مدیریت، دانشکده خوارزمی، تهران، ایران.

این مقاله یک مقاله با دسترسی آزاد است که تحت شرایط و ضوابط مجوز Creative Commons Attribution Non-Commercial (CC BY-NC) توزیع شده است.

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

مقدمه و بیان مسئله

باتوجه به تغییرات سریع محیط،بانک‌ها در فعالیت‌های تجاری خود با انواع ریسک‌هایی مانند ریسک اعتباری، ریسک نقدینگی، ریسک بازار و ریسک نرخ بهره مواجه هستند. مدیریت کارآمد و یکپارچه این ریسک‌ها برای حفظ سلامت مالی بانک‌ها مهم است و عدم مدیریت این ریسک‌ها بر ثبات مالی بانک‌ها تأثیر منفی می‌گذارد و منجر به درماندگی و ورشکستگی بانک‌ها می‌شود (یانگ و همکاران[1]، ۲۰۱۸). از سوی دیگر، ریسک اعتباری و ریسک نقدینگی به دلیل ارتباط باکار بانک‌ها از مهم‌ترین ریسک‌های سیستم بانکی هستند که می‌توانند بر ثبات بانک‌ها به‌طورکلی و به‌ویژه سودآوری تأثیر منفی بگذارند. اگرچه ساختار دولتی بانک مانع از توجه زیاد به موضوع ریسک بانکی و ابزارهای نظارتی شده است، اما ازنظر روند واگذاری بانک‌های دولتی و ورود بانک‌های خصوصی به این صنعت، به نظر می‌رسد؛ که موضوع کنترل ریسک و مقررات احتیاط سزاوار توجه بیشتر است (فرهان و همکاران[2]، ۲۰۲۲).

در ادبیات کلاسیک مالی ما بازده مورد انتظار را تابع ریسک‌پذیری می‌دانیم؛ یعنی هر چه افراد گزینه‌های ریسک‌پذیرتر را انتخاب می‌کنند، انتظار بازده بیشتری دارند. به‌طورکلی ما فرض می‌کنیم که سرمایه‌گذاران به‌صورت عقلایی رفتار می‌کنند وبر اساس انحراف معیار یا واریانس تاریخی تعیین می‌کنند که ریسک و بازده یک گزینه سرمایه‌گذاری چه می‌تواند باشد؛ اما واقعیت امر این است که ما در مقطعی که تصمیم‌گیری می کنیم، برای آینده تصمیم‌گیری می‌شود. پس در آن مقطع آینده برای فرد یک گزینه مبهم می‌باشد. معمولاً برای تعیین ریسک از انحراف معیار قیمت سهم استفاده می‌شود، اما در واقعیت امر اگر از معیارهای درست ریسک پذیری به‌ویژه برای بانک‌ها استفاده شود، این امر کمتر موردتوجه قرار می‌گیرد. چنانچه ریسک‌پذیری اعتباری یک بانک در کنار کفایت سرمایه بالاتر باشد، ریسک‌پذیری نقدینگی آن بالاتر می‌باشد، حال اگر ریسک‌پذیری اعتباری بالاتر باشد، میزان عملکرد مالی بانک نیز بالاتر خواهد بود و حاکمیت شرکتی می‌تواند به‌عنوان یک مبحث تعدیلی در کنار این موضوع مطرح شود، لذا با توجه به اهمیت عملکرد بانک‌ها و عدم بررسی آن در سایر پژوهش‌ها هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر

1. Yang, Li, Ma & Chen
2. Farhan, Almaqtari, Tabash & Al-Homaidi

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

ریسک‌پذیری و کفایت سرمایه بر عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران با لحاظ نقش حاکمیت شرکتی می‌باشد.

با توجه به مطالب گفته‌شده، در این تحقیق درصدد پاسخگویی به سؤالات زیر هستیم:

آیا ریسک‌پذیری و کفایت سرمایه بر عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معناداری دارد؟

آیا حاکمیت شرکتی بر رابطه بین ریسک‌پذیری و کفایت سرمایه بر عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معناداری دارد؟

مبانی نظری پژوهش

ریسک پذیری

ریسک بخشی جدایی ناپذیر از زندگی افراد و سازمانهااست. همه موقعیت های تصمیم گیری با خطرات مختلفی روبرو هستند. کسب بازده مالی پذیرش ریسک را توجیه می کند، اما شرایط و مشکلات مهم و مفصلی نیز دارد. زیان بالقوه قابل اندازه‌گیری از دست دادن یک ارزش (برای مثال دارایی مالی، سلامت جسمی و غیره)را ریسک می‌نامند که این عدم قطعیت، قابل پیش‌بینی، کنترل و محاسبه نمی باشد. لازم به ذکر است که هر سرمایه گذاری سرمایه ای با عدم قطعیت هایی مواجه است که بازده سرمایه گذاری آتی را مخاطره آمیز می کند. به عبارت دیگر، در موقعیت‌های ریسک، ریسک گرایی به تمایل عمومی افراد به پذیرش یا اجتناب از آن در تصمیم گیری اشاره دارد. منجر به نتایج ناشناخته با عدم قطعیت می شود (کرمی و همکاران، ۱۳۹۹).

عملکرد مالی

موسسات و سازمان ها و دستگاه های اجرایی صرف نظر از اهداف و مقاصد خود، در نهایت در یک جغرافیای ملی یا بین المللی فعالیت می کنند و مسئول پاسخگویی به مشتریان و ذینفعان خود هستند تا اینکه شرکتی داشته باشند که هدف آن سود و رضایت مشتری باشد. . این مسئولیت بر عهده سازمانی است که مأموریت آن کمک به اجرای کامل و صحیح تعهدات قانونی و به ثمر

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

رساندن اهداف توسعه و اعتلای کشور است. بنابراین بررسی نتایج عملکرد یک فرآیند استراتژیک مهم تلقی می شود. کیفیت، کارایی و عملکرد دستگاه اجرایی عامل مهمی در تحقق برنامه های توسعه و رفاه اجتماعی است. هزینه های ارائه خدمات و تولید تعداد زیادی محصول و منابع مالی، آگاهی کافی برای کنترل دستیابی به اهداف، بهبود مستمر کیفیت، بهبود رضایت مشتریان و شهروندان، عملکرد سازمانی و مدیریت و کارکنان را ایجاد کرده است. ارزیابی دقیق و مستمر عملکرد بخش عمومی از نظر فرآیندی موجب توسعه نهادهای اجرایی و پاسخگویی و اعتماد عمومی به عملکرد سازمان‌ها، شفافیت و کارآمدی دولت می‌شود. در بخش جامعه مدنی، مدیریت منابع رضایت مشتری را بهبود می بخشد، به توسعه ملی کمک می کند، استعدادهای جدید ایجاد می کند، شرکت ها و سازمان های بین المللی را حفظ و ارتقا می بخشد (گلنت و همکاران[1]؛ ۲۰۱۷).

کفایت سرمایه

نسبت کفایت سرمایه نسبتی است که از تقسیم سرمایه پایه بر کل دارایی های موزون با ضرایب ریسک بر حسب درصد بدست می آید. این نسبت، سرمایه بانک را در رابطه با میزان ریسک اعتباری دارایی های موزون شده بر ریسک اندازه گیری می کند. بانک‌ها باید حداقل ۸ درصد از میانگین موزون دارایی‌های پر ریسک خود را به عنوان کفایت سرمایه در نظر بگیرند که به آن سرمایه نظارتی یا قانونی میگویند. شرط آن است که حداقل نیمی از این سرمایه درجه یک باشد، یعنی مجموع ریسک باید کمتر از ۱۲٫۵ برابر (۱۰۰ تقسیم بر ۸) سرمایه بانک باشد.. (توبیرا و همکاران[2]، ۲۰۱۶).

$$CAR = \frac{\text{Tier 1 Capital } + \text{Tier 2 capital}}{\text{Risk Weghted assests}}$$

این نسبت یکی از مهمترین معیارهای ارزیابی وضعیت مالی بانک است که رعایت آن در صورت های کمیته بال الزامی است و به شرح زیر تعریف شده است: بانک ها در فرآیند اصلی

1. Galant & et al.
2. Torbira & et al

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

فعالیت خود ریسک های مختلفی را متحمل خواهند شد. به عنوان مثال، اعطای تسهیلات تجاری به مشتریان ذاتاً با ریسک اعتباری مواجه است و به دلایل مختلف از جمله درماندگی مالی وام گیرندگان، احتمال عدم بازپرداخت اصل و تسهیلات فرعی به مشتریان وجود دارد. اگرچه بانک ها با تجزیه و تحلیل کیفیت اعتباری متقاضیان وام و اخذ وثیقه و ضمانت کافی سعی در رفع این گونه ریسک ها دارند، اما این اقدامات هرگز زیان های ناشی از ریسک را به طور کامل پوشش نمی دهد و به همین دلیل بانک ها مجبور به پوشش زیان های غیرمنتظره ناشی از ریسک هستند. خطر. آنها در کسب و کار خود به سرمایه کافی نیاز دارند. از این رو در نظام بانکی، تعیین کفایت سرمایه بر اساس میزان سرمایه گذاری های پرریسک بانک ها در سبد اعتباری و سرمایه گذاری های خود به عنوان یکی از مهمترین وظایف مدیران و ناظران بانک ها تلقی می شود.(پناهی۱۳۹۵)

حاکمیت شرکتی

حاکمیت شرکتی را می‌توان سیستمی دانست که شرکت‌ها توسط آن هدایت و کنترل می‌شوند. هدف از اعمال حاکمیت شرکتی اطمینان از وجود چارچوبی است که تعادل مناسبی بین آزادی مدیریت، مسئولیت‌پذیری و منافع ذینفعان مختلف فراهم می‌کند. حاکمیت شرکتی بحثی چند حوزه‌ای است که در حوزه‌های مختلف علوم مانند حقوق، اقتصاد، مدیریت و علوم سیاسی موردتوجه و بحث خاصی قرار دارد. با بررسی تعاریف پیش‌گفته و تحلیل‌های موجود از حاکمیت شرکتی، می‌توان گفت: حاکمیت شرکتی قوانین، مقررات، ساختارها، فرآیندها، فرهنگ‌ها و سیستم‌هایی است که به اهداف پاسخگویی، شفافیت، عدالت و احترام به حقوق شرکت‌ها دست می‌یابند (نواز[1]، ۲۰۱۹). حاکمیت شرکتی در یک مفهوم کلی با ساختارها و فرآیندهای تصمیم‌گیری، پاسخگویی و رفتار در رأس سازمان (اعم از دولتی، دولتی، خصوصی، انتفاعی، غیرانتفاعی و غیره) سروکار دارد. حاکمیت شرکتی می‌تواند موجب ارتقای استانداردهای تجاری شرکت‌ها، تشویق، تأمین و تجهیز وجوه و سرمایه‌گذاران و بهبود امور اجرایی آن‌ها شود و یکی از عناصر اصلی در ارتقای بهره‌وری اقتصادی شرکت‌ها است زیرا بر روابط سهامداران، هیئت‌مدیره، مدیران نظارت دارد (ابود و دیاب[2]، ۲۰۱۸).

1. Nawaz
2. Aboud & Diab

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

پیشینه پژوهش

پیشینه داخلی

حاجی ملا میرزایی (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی رابطه محرک‌های مالی در قالب هزینه‌های دولت و مالیات، متغیرهای ویژه بانکی و نوآوری در راستای افزایش سوددهی در بانک‌های منتخب بورسی طی دوره زمانی ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۸ پرداخته است. همچنین نتیجه تخمین مدل نشان داد که تأثیر متغیر رقابت بانکی، شاخص کفایت سرمایه و شاخص نوآوری بر سودآوری مثبت و تأثیر متغیر ریسک اعتباری بر شاخص سودآوری بانک‌ها منفی و معنی‌دار می‌باشد.

سلگی و علیزاده (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی تأثیر سیاست پولی بر ریسک سیستمیک در صنعت بانکداری ایران پرداختند نتایج تحقیق نشان می‌دهد که بین سیاست پولی و ریسک سیستمیک رابطه‌ای معنادار و بلندمدت وجود دارد. این یافته نشان می‌دهد سیاست پولی از طریق تأثیر بر ریسک‌پذیری بانک‌ها و اقلام ترازنامه‌ای بر ریسک سیستمیک تأثیر می‌گذارد.

بخردی نسب (۱۳۹۹) در مطالعه‌ای نقش تعدیل‌گر سلامت مالی بر ارتباط بین کیفیت پرتفوی وام‌ها و عملکرد مالی بانک‌ها موردبررسی قرارگرفته داده است. شواهد حاکی از آن است که با افزایش کیفیت پرتفوی وام‌ها، عملکرد مالی بانک‌ها بهبودیافته و سلامت مالی بانک‌ها تأثیر مستقیم کیفیت پرتفوی وام‌ها بر عملکرد مالی بانک‌ها را تشدید می‌نماید.

عملکرد بانک و کنترل ریسک در بانک‌ها یکی از موضوعات بااهمیت در حوضه بانکداری می‌باشد. به‌منظور شناخت مفاهیم محققان پژوهش‌هایی انجام دادند تا بررسی اثر ریسک‌پذیری بر عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران با لحاظ نقش حاکمیت شرکتی کشف شود؛

خضری (۱۴۰۰) در پژوهشی به بررسی اثرگذاری ریسک‌های بانکی و شاخص کفایت سرمایه بر عملکرد و حاشیه سود خالص بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار پرداختند. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که تأثیر متغیرهای ریسک نقدینگی، ریسک اعتباری و هزینه عملیاتی به درآمد عملیاتی بر کارایی و عملکرد بانکداری منفی و در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنادار می‌باشد

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

و همچنین تأثیر متغیرهای کفایت سرمایه، نرخ ذخیره قانونی و اندازه بانک بر کارایی و عملکرد بانک مثبت و معنادار می‌باشد.

محبوبی (۱۴۰۰) در پژوهشی به بررسی اثرگذاری شاخص کفایت سرمایه و ریسک‌های بانکی بر شاخص ثبات و عملکرد مالی در بانک پارسیان با تأکید بر ریسک اعتباری و نقدینگی پرداختند. با توجه به نتایج تخمین مدل تمامی فرضیه‌های موردپذیرش قرار گرفت.

پیشینه خارجی

چن[1] و همکاران در مطالعه (۲۰۲۱)، آن‌ها ریسک نقدینگی و عملکرد بانک را در طول بحران‌های مالی بررسی کردند. نتایج این مقاله نشان می‌دهد که ریسک نقدینگی تنها شاخص مشکلات ورشکستگی نیست. تأثیر مستقلی بر عملکرد بانک در بحران‌های بانکی دارد.

صالح و ابو افیفا[2] (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی تأثیر ریسک اعتباری، ریسک نقدینگی و سرمایه بانک بر سودآوری بانک: شواهدی از یک بازار در حال ظهور پرداختند. نتایج حاکی از آن است که ریسک اعتباری، ریسک نقدینگی و متغیرهای سرمایه بانکی بر سودآوری بانک تأثیر دارند. درک الزامات بازل و اهمیت آن توسط مدیران بانک‌های داخلی و خارجی بسیار مهم است، زیرا اجرای آن‌ها می‌تواند کارایی بانک را بهبود بخشد و سودآوری را افزایش دهد و درعین‌حال آن را از ریسک بازدارد.

رستگی و همکاران[3] (۲۰۲۱) در پژوهشی به بررسی دیدگاه کل‌نگر در عملکرد بانک با استفاده از مقررات، سودآوری و ریسک‌پذیری با نگاهی به تمرکز مالکیت پرداختند. نقش نامطلوب مروجین و سرمایه‌گذاران نهادی و نقش بی‌تفاوت گروه سرمایه‌گذاران خرد نتایج شگفت‌انگیز این مطالعه بود. تائید تجربی موفقیت‌آمیز رویکرد پیشنهادی برای عملکرد بانک، چشم‌انداز تازه‌ای ارائه می‌دهد و پیامدهای متفاوتی در سطح مدیریتی و سیاست‌گذاری دارد.

در اوایل دهه ۱۹۸۰ مشخص شد که تشدید پدیده ریسک در حوزه عملیات مالی و اعتباری خارجی نقش عمده‌ای در ایجاد بحران‌های اقتصادی در کشورها دارد. با ظهور اولین نشانه‌های بی‌توجهی کشورها به عامل ریسک که در قالب بحران‌های مالی مختلف در کشورهای مختلف

1. chen
2. Saleh & Abu Afifa
3. Rastogi, Gupte & Meenakshi

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

ظاهر شد، این ایده تقویت شد که باید از طریق تقویت به ترتیبات مالی و نظارتی توجه ویژه داشت. با توجه به بنیادهای مالی و سرمایه‌ای نهادهای مالی کشورها، باید امکان جلوگیری از بی‌ثباتی مالی و درنتیجه بی‌ثباتی بخش اقتصادی فراهم شود (حسن و همکاران[1]، ۲۰۱۹). به‌این‌ترتیب الزام بانک‌ها به رعایت حداقل نسبت کفایت سرمایه بر اساس قوانین نظارتی کشورها، ضروری به نظر می‌رسد که البته از توجه مراجع نظارتی کشورمان دور نمانده است. دلیل وجود الزامات قانونی برای رعایت حداقل نسبت کفایت سرمایه توسط بانک‌ها این است که درواقع بانک‌ها با اتکا به سرمایه خود می‌توانند زیان‌های ناشی از عدم بازپرداخت وام‌های اعطایی به مشتریان خود، شرایط نامساعد بازار و برخی موارد را تحمل کنند. اگرچه حتی در بهترین حالت ممکن است بانکی با وضعیت سرمایه خوب به دلیل اتفاقات ناگوار با شکست مواجه شود (هانجرا و همکاران[2]، ۲۰۲۰).

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از حیث هدف، کاربردی و از حیث روش گردآوری اطلاعات، از نوع تحقیقات توصیفی همبستگی است. جامعه آماری موردمطالعه در این پژوهش، بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰ می‌باشند. روش نمونه‌گیری در پژوهش حاضر به‌صورت تمام شماری می‌باشد و با توجه به محدود بودن حجم جامعه آماری کلیه بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادر تهران که اطلاعات موردنیاز را طی سال‌های موردبررسی انتشار داده‌اند، با اعمال شروط زیر به‌عنوان نمونه در نظر گرفته می‌شود:

۱- قبل از سال ۱۳۹۱ در بورس تهران واردشده و فعالیت نموده‌اند

۲- طی سال‌های موردبررسی اطلاعات صورت‌های مالی خود را به‌صورت کامل بارگذاری کرده‌اند.

داده‌های مالی از صورت‌های مالی پایان دوره بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، با استفاده از داده‌های گزارش‌شده در بانک مرکزی، بانک اطلاعاتی سازمان بورس و اوراق بهادار (کدال) و پایگاه‌های اینترنتی مرتبط با داده‌های بانکی گردآوری شد.

1. Hassan, Khan & Paltrinieri
2. Hunjra, Mehmood, Nguyen & Tayachi

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

مدل پژوهش حاضر بر اساس مقاله صالح و ابو افیفا (۲۰۲۰) و به‌صورت زیر می‌باشد:

$$y_{it} = \beta_0 + \beta_1 Crisk_{it} + \beta_2 Mrisk_{it} + \beta_3 Orisk_{it} + \beta_4 LrisK_{it} + \beta_5 B - cap_{it} + \beta_6 CAR_{it} + \beta_7 CG_{it} + \beta_8 Crisk_{it} * CG_{it} + \beta_9 Mrisk_{it} * CG_{it} + \beta_{10} Orisk_{it} * CG_{it} + \beta_{11} LrisK_{it} * CG_{it} + \beta_{12} B - cap_{it} * CG_{it} + \beta_{13} Crisk_{it} * CAR_{it} + \beta_{14} Mrisk_{it} * CAR_{it} + \beta_{15} Orisk_{it} * CAR_{it} + \beta_{16} LrisK_{it} * CAR_{it} + \beta_{17} B - cap_{it} * CAR_{it} + \beta_{18} Z_{it} + \varepsilon \quad (۱)$$

y_it: بیانگر عملکرد بانک که بر اساس معیار ذیل اندازه‌گیری می‌شود:

نسبت درآمد خالص به میانگین کل دارایی‌ها (نرخ بازده دارایی‌ها (ROA))

متغیر مستقل (X)

ریسک‌پذیری با استفاده از متغیرهای زیر استفاده می‌شود

Crisk (ریسک اعتباری): لگاریتم طبیعی دارایی موزون به ریسک اعتباری قابل‌استخراج از یادداشت‌های ریسک صورت‌های مالی فرمت همگرا با IFRS ابلاغی بانک مرکزی ج.ا.ا

Mrisk (ریسک بازار): لگاریتم طبیعی دارایی موزون به ریسک بازار قابل‌استخراج از یادداشت‌های ریسک صورت‌های مالی فرمت همگرا با IFRS ابلاغی بانک مرکزی ج.ا.ا

Orisk (ریسک عملیاتی): لگاریتم طبیعی دارایی موزون به ریسک عملیاتی قابل‌استخراج از یادداشت‌های ریسک صورت‌های مالی فرمت همگرا با IFRS ابلاغی بانک مرکزی ج.ا.ا

LrisK (ریسک نقدینگی): نسبت دارایی‌های جاری به کل دارایی‌ها

B-cap (سرمایه بانک): سرمایه ثبتی بانک

نسبت کفایت سرمایه (CAR): نسبت کفایت سرمایه محاسباتی توسط هر بانک قابل‌استخراج از یادداشت‌های ریسک صورت‌های مالی فرمت همگرا با IFRS ابلاغی بانک مرکزی ج.ا.ا

حاکمیت شرکتی (CG) که با استفاده از معیارهای زیر اندازه‌گیری می‌شود:

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

درصد سهام نگهداری شده توسط سرمایه‌گذاران نهادی (IIH[1]): درصد نگهداری از سهام توسط موسسه.

درصد سهام نگهداری شده توسط سرمایه‌گذاران خرد (RIH[2]): درصد نگهداری از سهام توسط سرمایه‌گذاران خرد.

متغیرهای کنترلی (Z)

نرخ رشد وام: نسبت تفاوت میزان وام در زمان t و t-1 به میزان وام در زمان t-1

کارایی: نسبت هزینه به درآمد بانک

دارایی‌های غیرفعال (NPA): نسبت وام‌هایی که بازپرداخت نشده باقی‌مانده‌اند.

حاشیه سود خالص (NIM): شاخصی از سود حاصل از فعالیت‌های سرمایه‌گذاری. این به‌عنوان تفاوت بین سود به‌دست‌آمده و سود پرداختی تقسیم‌بر میانگین دارایی‌های سودآور اندازه‌گیری می‌شود.

اهرم مالی (Lev): نسبت سرمایه اصلی به کل بدهی

روش تجزیه و تحلیل داده ها

با توجه به تحقیق توصیفی و روش جمع‌آوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای، از روش تجزیه و تحلیل آماری استفاده می‌شود. همانند بررسی ایستایی متغیرها در اینجا نیز نیاز به بکارگیری روش مناسب برای داده‌های تلفیقی داریم. برای انتخاب اینکه در تخمین مدل‌ها از روش تلفیقی یا تابلویی استفاده شود از آزمون F لیمر استفاده و در صورت رد شدن فرضیه صفر این آزمون، باید از روش داده‌های تابلویی استفاده شود. همچنین با استفاده از نرم افزار Spss23 و آزمون اسمیرنوف کلموگروف جهت بررسی نرمال بودن متغیرها استفاده شده است و در نهایت از آزمون رگرسیونی برای تایید و رد فرضیه‌های پژوهش استفاده می‌شود و نرم افزار مورد استفاده Eviews9 می‌باشد.

1. Institutional Investor Holding
2. Retail Investor Holding

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

با توجه به اینکه مشاهدات تلفیقی باعث تنوع بیشتر، همخطی کمتر و در بین متغیرهای توضیحی، درجه آزادی بیشتر و کارایی بیشتر برآوردگرها به حساب می آیند، مطالعات تابلویی نسبت به مطالعات مقطعی و سری زمان برتری دارند .

یافته‌های پژوهش

آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

جدول ۱. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	میانه	ماکزیمم	مینیمم	انحراف معیار
عملکرد	-۰/۰۳۲۲	۰/۰۱۵۴	۰/۰۵۶	-۰/۴۶۶	۰/۱۲۵
ریسک اعتباری	۰/۱۶۷۴	۰/۰۸۰۵	۰/۸۵۰۲	۰/۰۱۵۷	۰/۲۲۶۳
ریسک بازار	۰/۰۵۳۹	۰/۰۴۹۱	۰/۰۷۵۰	۰/۰۴۳۱	۰/۰۲۵۸
ریسک عملیاتی	۰/۰۵۳۴	۰/۰۵۱۳	۰/۰۹۸۱	۰/۰۱۱۲	۰/۰۲۵۰
ریسک نقدینگی	۰/۶۵۸۹	۰/۶۶۶۵	۰/۹۴۱۵	۰/۱۵۰۵	۰/۲۲۵۱
سرمایه بانک	۷۰۸۵۱	۳۴۲۷۰	۲۲۳۹۲۶	۱۹۴۰	۷۶۵۹۶
نسبت کفایت سرمایه	-۰/۲۳۷۵	۰/۰۲۱۴	۰/۰۹۲۸	-۱/۲۳	۰/۵۵۱۴
درصد سهام نگهداری شده توسط سرمایه‌گذاران نهادی	۰/۷۸	۰/۸۶	۰/۹	۰/۲۰	۰/۲۴
درصد سهام نگهداری شده توسط سرمایه‌گذاران خرد	۰/۲۲	۰/۱۹	۰/۸۰	۰/۱	۰/۹۱
نرخ رشد وام	۰/۲۳۱۹	۰/۲۶۰۱	۰/۹۴۷۷	-۰/۰۲۵۰	۰/۲۶۹۷
کارایی	۰/۵۴۰	۰/۵۳۴	۰/۹۸۴	۰/۱۲۸	۰/۲۴۴
دارایی‌های غیرفعال	۰/۲۰۰۷	۰/۱۳۶۷	۰/۸۹۲۳	۰/۰۲۲۶	۰۰/۲۲۰۰
حاشیه سود خالص	۰/۰۲۴۵	۰/۰۲۷۲	۰/۱۷۵۹	-۰/۰۹۱۷	۰/۰۶۰۱
اهرم مالی	۰/۰۴۶۷	۰/۰۴۰۲	۰/۱۳۸۵	-۰/۱۲۸۵	۰/۰۶۸۵

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

آزمون هم خطی متغیرهای پژوهش

جدول ۲. هم خطی متغیرهای پژوهش

متغیر	ریسک اعتباری	ریسک بازار	ریسک عملیاتی	ریسک نقدینگی	سرمایه بانک	نسبت کفایت سرمایه	درصد سهام نگهداری شده توسط سرمایه‌گذاران نهادی	درصد سهام نگهداری شده توسط سرمایه‌گذاران خرد	نرخ رشد وام	کارایی	دارایی‌های غیرفعال	حاشیه سود خالص	اهرم مالی
ریسک اعتباری	۱												
ریسک بازار	۰/۰۷۹	۱											
ریسک عملیاتی	۰/۰۴۹	۰/۰۲۶	۱										
ریسک نقدینگی	۰/۰۲۸	۰/۱۱۸	۰/۱۲۵	۱									
سرمایه بانک	-۰/۰۴۷	-۰/۰۵۸	-۰/۰۵۷	-۰/۰۳۶	۱								
نسبت کفایت سرمایه	-۰/۱۸۳	-۰/۰۵۷	-۰/۰۸۰	-۰/۰۰۷	-۰/۰۴۴	۱							
درصد سهام نگهداری شده توسط سرمایه‌گذاران نهادی	۰/۰۶۳	۰/۰۷۶	۰/۰۸۳	۰/۰۰۰۴	۰/۱۲۸	۰/۰۶۹	۱						
درصد سهام نگهداری شده توسط سرمایه‌گذاران خرد	۰/۰۰۳	۰/۰۰۰۴	۰/۱۵۱	۰/۱۱۱	۰/۰۹۴	۰/۰۴۸	۰/۰۱۸	۱					

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

جدول ۲. هم خطی متغیرهای پژوهش

متغیر	ریسک اعتباری	ریسک بازار	ریسک عملیاتی	ریسک نقدینگی	سرمایه بانک	نسبت کفایت سرمایه	درصد سهام نگهداری شده توسط سرمایه‌گذاران نهادی	درصد سهام نگهداری شده توسط سرمایه‌گذاران خرد	نرخ رشد وام	کارایی	دارایی‌های غیرفعال	حاشیه سود خالص	اهرم مالی
نرخ رشد وام	۰/۱۰۰	۰/۰۳۴	۰/۱۳۰	۰/۲۰۶	۰/۰۶۰	۰/۰۹۲	۰/۰۰۱	۰/۰۳۵	۱				
کارایی	-۰/۰۶۲	-۰/۱۲۲	-۰/۰۰۵	-۰/۰۱۳	-۰/۰۷۴	۰/۰۲۰	۰/۰۲۹	-۰/۱۰۸	۰/۰۲۹	۱			
دارایی‌های غیرفعال	۰/۰۱۷	۰/۰۳۶	۰/۰۱۲۱	۰/۰۷۰	۰/۰۴۸	۰/۱۷۹	۰/۰۰۱	۰/۰۳۳	۰/۰۴۴	۰/۱۳۳	۱		
حاشیه سود خالص	-۰/۰۱۶	-/۰۸۳	-۰/۱۱۴	-۰/۱۶۹	-۰/۰۶۴	۰/۰۲۲	-۰/۰۹۰	-۰/۰۵۲	-۰/۰۴۲	-۰/۰۱۲	-۰/۰۱۳	۱	
اهرم مالی	۰/۰۲۶	۰/۰۴۶	۰/۰۰۲	۰/۰۹۷	۰/۰۵۳	-۰/۰۰۸	۰/۰۲۶	۰/۰۲۴	۰/۰۰۲	۰/۰۵۸	۰/۱۷۵	۰/۰۸۳	۱

همان‌طور که نتایج حاصل از آزمون هم خطی نشان می‌دهد بین متغیرها هم خطی شدید وجود ندارد که بتواند در تخمین‌های مربوط به فرضیات مشکلی ایجاد نماید؛ بنابراین می‌توان برای انجام آزمون‌ها از این متغیرها استفاده نمود (جدول ۲).

بررسی مانایی متغیرهای پژوهش

به‌منظور بررسی مانایی (پایایی) متغیرهای پژوهش از آزمون‌های ریشه واحد لین لوین چو استفاده‌شده است.

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

جدول ۳. بررسی مانایی متغیرهای پژوهش

متغیر	آماره لین لوین چو	سطح معناداری
عملکرد	-۶/۴۰۳	۰/۰۰۰
ریسک اعتباری	-۲/۲۵۲	۰/۰۱۲
ریسک بازار	-۸/۷۴۰	۰/۰۰۰۰
ریسک عملیاتی	-۴/۹۰۷	۰/۰۰۰۰
ریسک نقدینگی	-۴/۰۷۴	۰/۰۰۰۰
سرمایه بانک	-۶/۹۷۵	۰/۰۰۰۰
نسبت کفایت سرمایه	-۴/۵۸۵	۰/۰۰۰
درصد سهام نگهداری شده توسط سرمایه‌گذاران نهادی	-۵/۴۷۴	۰/۰۰۰۰
درصد سهام نگهداری شده توسط سرمایه‌گذاران خرد	-۵/۵۹۵	۰/۰۰۰
نرخ رشد وام	-۴/۵۰۴	۰/۰۰۰
کارایی	-۸/۸۳۶	۰/۰۰۰
دارایی‌های غیرفعال	-۴/۶۳۳	۰/۰۰۰
حاشیه سود خالص	-۵/۶۷۳	۰/۰۰۰
اهرم مالی	-۵/۰۶۹	۰/۰۰

با توجه به نتایج مشاهده‌شده در جدول ۳، سطح آماره آزمون برابر با مقداری کمتر از ۵ درصد می‌باشد. لذا با توجه به اینکه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ است متغیرهای پژوهش ایستایی لازم برخوردارند.

بررسی طبیعی بودن توزیع داده‌ها

در این پژوهش از آزمون معتبر کلموگروف- اسمیرنوف جهت بررسی نرمال بودن توزیع متغیرهای اصلی استفاده می‌شود.

جدول ۴. تست نرمالیته متغیرها

متغیر	سطح معناداری	نتیجه
عملکرد	۰/۰۷۷	نرمال
ریسک اعتباری	۰/۰۶۹	نرمال
ریسک بازار	۰/۰۹۸	نرمال

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

جدول ۴. تست نرمالیته متغیرها

متغیر	سطح معناداری	نتیجه
ریسک عملیاتی	۰/۱۲۳	نرمال
ریسک نقدینگی	۰/۱۶۳	نرمال
سرمایه بانک	۰/۱۷۵	نرمال
نسبت کفایت سرمایه	۰/۱۰۲	نرمال
درصد سهام نگهداری شده توسط سرمایه‌گذاران نهادی	۰/۱۷۵	نرمال
درصد سهام نگهداری شده توسط سرمایه‌گذاران خرد	۰/۱۰۲	نرمال
نرخ رشد وام	۰/۲۰۰	نرمال
کارایی	۰/۰۸۹	نرمال
دارایی‌های غیرفعال	۰/۰۹۹	نرمال
حاشیه سود خالص	۰/۱۱۲	نرمال
اهرم مالی	۰/۰۸۵	نرمال

با توجه به مقادیر حاصل از آماره اسمیرنوف – کلموگروف جدول ۴ می‌توان استنباط نمود که توزیع مورد انتظار با توزیع مشاهده‌شده برای تمام متغیرها تفاوت معنی‌داری ندارد و بنابراین توزیع این متغیرها نرمال است.

آزمون فرضیات

فرضیه اول:ریسک‌پذیری بر عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معناداری دارد.

آمارهF	مقدارمعنی داری	درجه آزادی	نتیجه آزمون
۱/۰۹۱	۰/۳۶۱	۱۸	داده های تلفیقی

با توجه به اینکه داده‌های پژوهش حاضر داده‌های ترکیبی است، در این نوع داده‌ها به‌منظور انتخاب بین روش داده‌های تابلویی و تلفیقی از آزمون F لیمر استفاده‌شده است. در سطح معنی‌داری ۰/۳۶۱، مقداره آماره F، ۱/۰۹۱ به دست آمد که با توجه به مقدار معنی‌داری که بالاتر

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

از ۰/۰۵ است، درنتیجه روش داده‌های تلفیقی پذیرفته می‌شود. درروش داده‌های تلفیقی نیاز به انتخاب بین روش اثرات ثابت و اثرات تصادفی از آزمون هاسمن نیست.

سطح معناداری برای آزمون این فرضیه به ترتیب برای متغیر ریسک‌پذیری کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود؛ یعنی ریسک‌پذیری بر عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معناداری دارد.

جدول ۵. نتایج تجزیه‌وتحلیل

متغیر	ضریب	انحراف معیار	آماره t	سطح معناداری
ریسک اعتباری	۰/۱۳۸	۰/۰۶۳	۲/۱۶۳	۰/۰۳۱
ریسک بازار	۰/۱۳۸	۰/۰۶۴	۲/۱۳۲	۰/۰۳۴
ریسک عملیاتی	۰/۱۳۲	۰/۰۶۶	۱/۹۸۱	۰/۰۴۸
ریسک نقدینگی	۰/۱۶۶	۰/۰۶۹	۲/۳۷۷	۰/۰۱۸
نرخ رشد وام	۰/۰۰۸	۰/۰۷۳	۰/۱۱۲	۰/۹۱۰
کارایی	۰/۰۷۵	۰/۰۶۸	۱/۱۰۳	۰/۲۷۱
دارایی‌های غیرفعال	۰/۰۴۵	۰/۰۶۹	۰/۶۶۵	۰/۵۰۶
حاشیه سود خالص	۰/۰۶۰	۰/۰۷۱	۰/۸۴۴	۰/۳۹۹
اهرم مالی	۰/۱۳۷	۰/۰۸۵	۱/۵۹۶	۰/۱۱۱
ضریب ثابت	۰/۰۹۴	۰/۱۲۴	۰/۷۶۱	۰/۴۴۷
ضریب تعیین	۰/۵۹۹	آماره f:	۲/۴۴۵	
ضریب تعیین تعدیل‌شده	۰/۵۵۸	سطح معناداری	۰/۰۱۱	
دوربین واتسون: ۲/۲۲۱				

فرضیه دوم: کفایت سرمایه بر عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معناداری دارد.

آمارهF	مقدارمعنی داری	درجه آزادی	نتیجه آزمون
۱/۵۰۹	۰/۰۹۰	۱۸	داده های تلفیقی

در سطح معنی‌داری ۰/۰۹۰، مقداره آماره F، ۱/۵۰۹ به دست آمد که با توجه به مقدار معنی‌داری که بالاتر از ۰/۰۵ است، درنتیجه روش داده‌های تلفیقی پذیرفته می‌شود. درروش داده‌های تلفیقی نیاز به انتخاب بین روش اثرات ثابت و اثرات تصادفی از آزمون هاسمن نیست.

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

جدول ۶. نتایج تجزیه‌وتحلیل

متغیر	ضریب	انحراف معیار	آماره t	سطح معناداری
کفایت سرمایه	۰/۱۷۱	۰/۰۸۴	۲/۰۱۵	۰/۰۴۵
نرخ رشد وام	۰/۰۱۵	۰/۰۷۲	۰/۲۱۲	۰/۸۳۲
کارایی	۰/۰۴۴	۰/۰۶۹	۰/۶۴۳	۰/ ۵۲۰
دارایی‌های غیرفعال	۰/۰۴۱	۰/۰۷۱	۰/۵۷۹	۰/۵۶۳
حاشیه سود خالص	۰/۰۸۱	۰/۰۷۱	۱/۱۳۴	۰/۲۵۸
اهرم مالی	۰/۱۵۸	۰/۰۸۷	۱/۸۰۸	۰/۰۷۲
ضریب ثابت	۰/۲۸۲	۰/۱۱۵	۲/۴۳۴	۰/۰۱۵
ضریب تعیین	۰/۴۴۳	آماره f:	۳/۵۴۵	
ضریب تعیین تعدیل‌شده	۰/۴۱۵	سطح معناداری	۰/۰۱۶	
دوربین واتسون:۲/۱۴۶				

سطح معناداری برای آزمون این فرضیه به ترتیب برای متغیر کفایت سرمایه کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود؛ یعنی کفایت سرمایه بر عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معناداری دارد.

فرضیه سوم:حاکمیت شرکتی بر عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معناداری دارد.

آمارهF	مقدارمعنی داری	درجه آزادی	نتیجه آزمون
۰/۹۸۵	۰/۴۷۸	۱۸	داده های تلفیقی

در سطح معنی‌داری ۰/۴۷۸، مقداره آماره F، ۰/۹۸۵ به دست آمد که با توجه به مقدار معنی‌داری که بالاتر از ۰/۰۵ است، درنتیجه روش داده‌های تلفیقی پذیرفته می‌شود. درروش داده‌های تلفیقی نیاز به انتخاب بین روش اثرات ثابت و اثرات تصادفی از آزمون هاسمن نیست.

جدول ۷. نتایج تجزیه‌وتحلیل

متغیر	ضریب	انحراف معیار	آماره t	سطح معناداری
درصد سهام نگهداری شده توسط سرمایه‌گذاران نهادی	۰/۱۲۹	۰/۰۶۵	۱/۹۸۵	۰/۰۴۸

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

جدول ۷. نتایج تجزیه‌وتحلیل

متغیر	ضریب	انحراف معیار	آماره t	سطح معناداری
درصد سهام نگهداری شده توسط سرمایه‌گذاران خرد	۰/۴۱۱	۰/۱۸۰	۲/۲۷۴	۰/۰۲۴
نرخ رشد وام	-۰/۰۰۳	۰/۰۷۱	-۰/۰۵۳	۰/۹۵۷
کارایی	۰/۰۶۳	۰/۰۶۸	۰/۹۲۰	۰/۳۵۸
دارایی‌های غیرفعال	۰/۰۱۷	۰/۰۶۹	۰/۲۵۶	۰/۷۹۷
حاشیه سود خالص	۰/۰۷۹	۰/۰۷۱	۱/۱۲۱	۰/۲۶۳
اهرم مالی	۰/۱۴۴	۰/۰۸۶	۱/۶۶۰	۰/۰۹۸
ضریب ثابت	۰/۰۴۰	۰/۱۶۹	۰/۲۳۸	۰/۸۱۱
ضریب تعیین	۰/۴۶۸	آماره f:	۲/۰۹۷	
ضریب تعیین تعدیل‌شده	۰/۴۳۵	سطح معناداری	۰/۰۴۵	
دوربین واتسون: ۲/۳۰۶				

سطح معناداری برای آزمون این فرضیه به ترتیب برای متغیر حاکمیت شرکتی کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود؛ یعنی حاکمیت شرکتی بر عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معناداری دارد

فرضیه چهارم:حاکمیت شرکتی بر رابطه بین ریسک‌پذیری و عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معناداری دارد.

آمارهF	مقدارمعنی داری	درجه آزادی	نتیجه آزمون
۰/۸۹۸	۰/۵۸۱	۱۸	داده های تلفیقی

در سطح معنی‌داری ۰/۵۸۱، مقداره آماره F، ۰/۸۹۸ به دست آمد که با توجه به مقدار معنی‌داری که بالاتر از ۰/۰۵ است، درنتیجه روش داده‌های تلفیقی پذیرفته می‌شود. درروش داده‌های تلفیقی نیاز به انتخاب بین روش اثرات ثابت و اثرات تصادفی از آزمون هاسمن نیست.

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

جدول ۸. نتایج تجزیه‌وتحلیل

متغیر	ضریب	انحراف معیار	آماره t	سطح معناداری
ریسک اعتباری	۰/۷۱۷	۰/۲۵۷	۲/۷۷۶	۰/۰۳۱
ریسک بازار	-۰/۶۳۹	۰/۲۵۷	۲/۴۷۶	-۰/۰۱۴
ریسک عملیاتی	۰/۶۳۷	۰/۲۵۲	۲/۵۲۲	۰/۰۱۲
ریسک نقدینگی	۰/۶۶۹	۰/۲۶۳	۲/۵۳۸	۰/۰۰۵
حاکمیت شرکتی	-۱۰/۳۱۶	۰/۵۲۹	۲/۴۸۳	-۰/۰۲۸
ریسک اعتباری* حاکمیت شرکتی	-۰/۹۵۷	۰/۴۳۷	۲/۱۸۸	-۰/۰۰۵
ریسک بازار* حاکمیت شرکتی	۰/۹۳۶	۰/۴۴۶	۲/۰۷۸	۰/۰۳۸
ریسک عملیاتی* حاکمیت شرکتی	۰/۹۳۰	۰/۴۴۷	۲/۹۸۱	۰/۰۳۲
ریسک نقدینگی* حاکمیت شرکتی	۰/۹۳۸	۰/۴۳۹	۱/۱۷۳	۰/۰۲۵
نرخ رشد وام	-۰/۸۶۷	۰/۰۷۲	۰/۵۵۰	-۰/۲۳۵
کارایی	۰/۰۰۷	۰/۰۶۷	۱/۲۵۵	۰/۹۱۰
دارایی‌های غیرفعال	۰/۰۳۹	۰/۰۶۸	۰/۱۳۰	۰/۵۶۹
حاشیه سود خالص	۰/۱۱۷	۰/۰۷۲	۰/۴۶۲	۰/۱۰۴
اهرم مالی	۰/۰۷۹	۰/۰۸۵	۱/۶۸۱	۰/۱۰۴
ضریب ثابت	۰/۲۷۱	۰/۳۲۶	۰/۸۲۹	۰/۳۶۴
ضریب تعیین	۰/۴۵۵	آماره f:	۲/۵۵۹	
ضریب تعیین تعدیل‌شده	۰/۳۹۴	سطح معناداری	۰/۰۴۳	
دوربین واتسون: ۲/۲۶۰				

سطح معناداری برای آزمون این فرضیه به ترتیب برای متغیر حاکمیت شرکتی کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود؛ یعنی حاکمیت شرکتی بر رابطه بین ریسک‌پذیری و عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معناداری دارد.

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

فرضیه پنجم :حاکمیت شرکتی بر رابطه بین کفایت سرمایه و عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معناداری دارد.

آمارهF	مقدارمعنی داری	درجه آزادی	نتیجه آزمون
۱/۳۱۲	۰/۱۸۳	۱۸	داده های تلفیقی

در سطح معنی‌داری ۰/۱۸۳، مقداره آماره F، ۱/۳۱۲ به دست آمد با توجه به مقدار معنی‌داری که بالاتر از ۰/۰۵ است، درنتیجه روش داده‌های تلفیقی پذیرفته می‌شود. درروش داده‌های تلفیقی نیاز به انتخاب بین روش اثرات ثابت و اثرات تصادفی از آزمون هاسمن نیست.

جدول ۹. نتایج تجزیه‌وتحلیل

متغیر	ضریب	انحراف معیار	آماره t	سطح معناداری
کفایت سرمایه	۰/۸۶۹	۰/۳۶۴	۲/۳۸۵	۰/۰۰۷
حاکمیت شرکتی	۰/۸۴۷	۰/۳۸۰	۲/۲۲۹	۰/۰۱۸
کفایت سرمایه * حاکمیت شرکتی	۱/۶۸۵	۰/۵۸۰	۲/۹۰۴	۰/۰۳۶
نرخ رشد وام	-۰/۰۲۱	۰/۰۷۳	۰/۲۹۴	۰/۹۱۶
کارایی	۰/۰۳۴	۰/۰۶۸	۰/۵۰۷	۰/۵۸۰
دارایی‌های غیرفعال	۰/۰۲۶	۰/۰۷۰	۰/۳۷۸	۰/۶۱۴
حاشیه سود خالص	۰/۰۶۵	۰/۰۷۱	۰/۹۰۹	۰/۲۶۳
اهرم مالی	۰/۱۳۰	۰/۰۷۰	۱/۸۶۰	۰/۰۸۵
ضریب ثابت	۰/۳۵۷	۰/۲۴۶	۱/۷۹۸	۰/۱۵۸
ضریب تعیین	۰/۴۷۰	آماره f:	۲/۸۹۴	
ضریب تعیین تعدیل‌شده	۰/۴۳۳	سطح معناداری	۰/۰۴۲	
دوربین واتسون:۲/۱۶۱				

سطح معناداری برای آزمون این فرضیه به ترتیب برای متغیر حاکمیت شرکتی کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود؛ یعنی حاکمیت شرکتی بر رابطه بین کفایت سرمایه و عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معناداری دارد.

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

نتایج تحقیق نشان داد که تمام فرضیه ها دارای سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ هستند و تائید میشوند.

نتایج حاصل از سایر مطالعات و تحقیقات مشابه بدین قرار می‌باشد:

علیزاده و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی نشان می‌دهد که ریسک‌پذیری با عملکرد مالی رابطه مثبت و معناداری دارد و برای فرضیه دوم نشان می‌دهد که مالکیت نهادی بر رابطه بین ریسک‌پذیری و عملکرد مالی در سطح خطای ۵ درصد تأثیر مثبت و معناداری دارد و متغیر کنترلی اندازه شرکت با عملکرد مالی رابطه مثبت و معناداری دارد و متغیر اهرم مالی با عملکرد مالی رابطه مثبت و معناداری دارد. جلیلی (۱۳۹۹) در پژوهشی نشان داد در بلندمدت نرخ تورم و نقدینگی رابطه مثبت و معناداری با ریسک اعتباری دارند. مهرعلیزاده (۱۳۹۹) در پژوهشی نشان می‌دهد که تأثیر هر سه نوع ریسک بر شاخص عملکرد مدیریت بانکداری شرکتی معنی‌دار بوده و شاخص‌های ریسک اعتباری و ریسک نقدینگی دارای اثر منفی و شاخص تمرکز اثر مثبت بر عملکرد بانکداری شرکتی داشته است. خاجوی کاویجانی و گوهرشناس (۱۳۹۸) در پژوهشی نشان می‌دهد که در سطح اطمینان ٪۹۰ شاخص ریسک اعتباری و اهرم مالی بر کارایی بانک تأثیر منفی و معنادار دارد، همچنین شاخص‌های نقدینگی بانک، کفایت سرمایه و اندازه بانک بر کارایی بانک تأثیر مثبت و معنادار دارد. با توجه به نتایج حاصل از پژوهش می‌توان گفت که نتایج پژوهش حاضر با مطالعات فوق همسو می‌باشد.

توجه به این موضوع که الزامات سرمایه ای و انواع مختلف ریسک و بحث حاکمیت شرکتی تا چه اندازه میتواند روی عملکر بانک ها تاثیر گذار باشد نیازمند بررسی بیشتری بود اگر چه چندین مطالعه به بررسی این موضاعات در بانکهای خارجی و داخلی پرداخته اند اما بررسی همه این موارد کنار هم و استفاده از ریسک هایی که کمتر مورد توجه محققان قرار گرفته بود مانند ریسک بازار و عملیاتی تا حد زیادی مغفول مانده بود .

این موضوعات برای صنعت بانکداری از جنبه های مختلفی دارای اهمیت است اول اینکه صنعت بانکداری در ایران به دلیل عدم توسعه کافی بازار سرمایه و ناکارایی های موجود عهده دار

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

اصلی تامین مالی بلند مدت و کوتاه مدت فعالیت های اقتصادی است دومین مورد نظام بانکداری ایران به دنبال پیاده سازی درست استاندارد های بازل و مکلف کردن بانکها به سوی رعایت قوانین آن است.سومین مورد نیاز به افزایش شفافیت و پیاده سازی و برگزاری حاکمیت شرکتی درست است .

با توجه به رابطه مثبت بین ریسک‌پذیری و عملکرد، وجود راهبری مناسب در شرکت‌ها می‌تواند به بهبود رابطه ریسک‌پذیری و عملکرد کمک کند و بر این اساس موجب گزینش گزینه‌های سرمایه‌گذاری بهتر (متناسب با ریسک) از سوی شرکت‌ها و درنهایت بهبود در عملکرد کلی شرکت و افزایش منافع و ثروت سهامداران شود.

پیشنهاد می شود بانک ها برای بهبود عملکرد خود دارایی های در معرض ریسک خود را افزایش دهند. لذا یافتن نقطه بهینه بین این دو ضروری است.

به‌منظور بررسی‌های بیشتر به محققین آتی پیشنهاد می‌شود به بهینه‌سازی ریسک‌های اعتباری، بازار و عملیاتی در بانک‌ها با استفاده از روش‌های هوش مصنوعی بپردازند.

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

فهرست منابع

Aboud, A., Diab, A. (2018). The impact of social, environmental and corporate governance disclosures on firm value: evidence from Egypt. Journal of Accounting in Emerging Economies.

Chen, W. D., Chen, Y., Huang, S. C. (2021). Liquidity risk and bank performance during financial crises. Journal of Financial Stability, 56, 100906.

Farhan, N. H., Almaqtari, F. A., Tabash, M. I., Al-Homaidi, E. A. (2022). The Impact of Corporate Governance on Financial Performance of Indian Hotels: Cluster Analysis. International Journal of Management Practice, 15(1), 24-58.

Hassan, M. K., Khan, A., Paltrinieri, A. (2019). Liquidity risk, credit risk and stability in Islamic and conventional banks. Research in International Business and Finance, 48, 17-31.

Hunjra, A. I., Mehmood, A., Nguyen, H. P., & Tayachi, T. (2020). Do firm-specific risks affect bank performance?. International Journal of Emerging Markets, 17(3), 664-682.

Nawaz, T. (2019). Exploring The Nexus Between Human Capital, Corporate Governance And Performance: Evidence From Islamic Banks. Journal of Business Ethics, 157(2), 567-587.

Rastogi, S., Gupte, R., & Meenakshi, R. (2021). A Holistic Perspective on Bank Performance Using Regulation, Profitability, and Risk-Taking With a View on Ownership Concentration. Journal of Risk and Financial Management, 14(3), 111.

Saleh, I., & Abu Afifa, M. (2020). The Effect Of Credit Risk, Liquidity Risk And Bank Capital On Bank Profitability: Evidence From An Emerging Market. Cogent Economics & Finance, 8(1), 1814509.

Yang, S., Li, Z., Ma, Y., & Chen, X. (2018). Does Electronic Banking Really Improve Bank Performance? Evidence In China. International Journal of Economics and Finance, 10(2), 82-94.

Galant, A., & Cadez, S. (2017). Corporate social responsibility and financial performance relationship: A review of measurement approaches. Economic research-Ekonomska istraživanja, 30(1), 676-693

Torbira, L., & Zaagha, A. S. (2016). Capital adequacy measures and bank financial performance in Nigeria: A cointegration analysis. Journal of Finance and Economic Research, 3(1), 15-34.

Alizadeh, A., Samii, A., and Jamshidi, B. (1400). Investigating the effect of institutional ownership on the relationship between risk-taking and financial performance in companies listed on the Tehran Stock Exchange. Konkash Management and Accounting Quarterly, 1 [In Persian].(۳)

Bekhardi Nasab (2019) The effect of the quality of the loan portfolio on financial performance considering the role of the moderator of financial health, budget and financial strategic research, winter 2019, first year - number 4 (36 pages - from 143 to 178) [In Persian]

Creamy; Shiva, Dehghan, Abdul Majid, Khodadadi, Abbas (2019). The role of decision-making dimensions and flexibility on managers' financial performance (a case study of the banking industry). Financial Knowledge Journal of Securities Analysis, Year 13, Number 47. [In Persian]

Jalili, Z. (2019). Examining the relationship between liquidity risk and credit risk in banks. The 5th National Conference on Economics, Management and Accounting() [In Persian]

Archive of SID.ir

Archive of SID.ir

Khajovi Kavijani, Z., and Gohrshanas, M. (2018). Analysis of credit risk management status and capital adequacy index in bank efficiency (case study: stock market banks of the country). The fourth conference on management, industrial engineering, economics and accounting [In Persian]

Khazari, M. (1400). Investigating the impact of banking risks and capital adequacy index on the performance and net profit margin of banks admitted to the Tehran Stock Exchange. The first conference on management, industrial engineering, accounting and economics [In Persian]

Mehboobi, K. (1400). The effect of the capital adequacy index and banking risks on the financial stability index and financial performance in Parsban Bank with an emphasis on deposit and liquidity risk. The first international conference on industrial engineering, management, economics and accounting [In Persian]

Mehr Alizadeh, P. (2019). Investigating the impact of credit risk, liquidity risk, and concentration risk on the corporate banking performance of Bank Tejarat (for the group of corporate clients). The first accounting and management conference [In Persian]

Molla Mirzaei, Hamid (2019) Investigating the effect of financial incentives on the profitability of selected listed banks, strategic budget and finance research, winter 2019, first year - number 4 (37 pages - from 179 to 215) [In Persian]

Panahi, Gholmarza, (2015), familiarity with the requirements of statements 1, 2 and 3 of the wing committee regarding the ratio Capital adequacy, Tehran: Bank Melli Education Center Publications. [In Persian]

Selagi and Ghalizadeh (2019) Investigating the effect of monetary policies on banking systemic risk, strategic budget and financial research, spring 2019, first year - number 1 (30 pages - from 11 to 40) [In Persian]

Archive of SID.ir